

Základy firemních financí

Cvičení 6.

Kalkulace nákladů I

- klasifikace nákladů
- kategorizace metod a technik kalkulací nákladů
- absorpční kalkulační metody
 - kalkulace prostým dělením
 - kalkulace dělením s poměrnými čísly
 - kalkulace metodou procenta režie

Klasifikace nákladů

- **Výrobní náklady**
 - **Přímý materiál** (suroviny a polotovary identifikovatelné ve výrobku)
 - **Přímá práce** (osobní náklady na výrobní dělníky)
 - **Ostatní přímé náklady** (přímá energie, přímé odpisy)
 - **Výrobní režie**
 - **Nepřímý materiál** (spojovací materiál, maziva)
 - **Nepřímá práce** (mistr, manipulační dělník, kvalitáři)
 - **Ostatní výrobní režie** (osvětlení a odpisy výrobní haly)
- **Nevýrobní náklady**
 - **Prodejní režie** (reklama, doprava, obchodní cesty, obchodní provize)
 - **Administrativní režie** (vedení, sekretariáty, účetnictví, vrátný)

Metody a techniky kalkulací nákladů

- **Absorpční kalkulační metody**
 - kalkulace prostým dělením
 - kalkulace dělením s poměrnými čísly
 - kalkulace metodou procenta režie
- **Metoda ABC (Activity Based Costing)**
- **Metoda variabilních nákladů**
- **Speciální kalkulační metody**

Absorpční kalkulační metody (metody úplných výrobních nákladů)

- snaha každému výrobku přiřadit (alokovat) část režie
- po sečtení s přímými výrobními náklady → úplné výrobní náklady

! Usilují o přiřazení všech nákladů na výrobek beze zbytku, tedy včetně nákladů režijních (exaktně vlastně nepřiraditelných). Z toho plynou i rizika chyby metody z titulu nepřesně přiřazených režii.

Absorpční kalkulační metody

- **kalkulace prostým dělením**
 - homogenní výrobní program, resp. jediný výrobek
 - bez chyby metody
 - $N_C/Q = N_P/Q + N_N/Q$

- **kalkulace dělením s poměrnými čísly**
 - obecný výrobní program, resp. více výrobků
 - chyba metody
 - předpokládá existenci jediného parametru, který je schopen dokonale odlišit jednotlivé výrobky

- **kalkulace metodou procenta režie**
 - obecný výrobní program, resp. více výrobků
 - chyba metody
 - více parametrů

Příklady

- I. Prosté dělení: Vypočítejte hodnotu N_C na jeden kus výrobku, když:

	Výrobek V_1	Σ
Kusů	25	
MAT_P	...	75 000
R_V	...	25 000
N_C celkem	...	100 000
N_C na kus	...	

Dělení s poměrnými čísly IIa: Vypočtěte hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky, parametrem je délka výrobku.

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	1	1	
Délka (m)	5	15	
MAT_p	2 000	3 000	5 000
R_v	20 000
N_C celkem	25 000
N_C na kus	

Dělení s poměrnými čísly IIb: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky, parametrem je délka výrobku.

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	4	2	
Délka (m)	5	15	
MAT_p	40 000	60 000	100 000
$MZDY_p$	20 000	40 000	60 000
R_v	100 000
R_s	50 000
N_C celkem	310 000
N_C na kus	

Dělení s poměrnými čísly IIIa: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky, parametrem je hmotnost výrobku.

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Výrobek V_3	Σ
Kusů	1	1	1	
Hmotnost (kg)	3	15	12	
MAT_P	100	400	300	800
MZDY_P	50	150	100	300
OPN	200	100	200	500
Přímé náklady	1 600
R_V	2 000
R_S	1 000
R_O	600
R_Z	600
Režie	4 200
N_C celkem	5 800
N_C na kus	

Dělení s poměrnými čísly IIIb: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky, parametrem je hmotnost výrobku.

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Výrobek V_3	Σ
Kusů	6	4	6	
Hmotnost (kg)	3	15	12	
MAT_p	300	320	240	860
$MZDY_p$	600	400	300	1 300
OPN	120	800	600	1 520
Přímé náklady	3 680
R_V	2 000
R_S	1 000
R_O	600
R_Z	600
Režie	4 200
N_C celkem	7 880
N_C na kus	

Procento režie

- Slabou stránkou kalkulace dělením s poměrnými čísly je skutečnost, že předpokládá rozvrhnutí všech režii podle stejného (jediného) parametru. Ten bývá v praxi typicky technického či technologického charakteru (délka, váha) a jeho relevantnost je v případě režie výrobní snadno přijatelná. U jiných režii (správní, odbytové, zásobovací) však již tento předpoklad zpravidla splněn není.
- Kalkulační metoda procenta režie proto zavádí právě tolik parametrů, resp. rozvrhových základů (RZ_i), kolik je režii k rozvrhování. Standardně se u této metody používají jako rozvrhové základny přímé náklady.
- Přiřazení rozvrhových základů k daným typům režie je většinou dáno tradicí a zkušenostmi s daným způsobem organizace výroby. U neautomatizované výroby se tak např. standardně předpokládá, že pro rozvržení výrobní režie je jako rozvrhová základna relevantní materiál přímý.

Procento režie IVa: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základů k režímům je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	1	1	
MAT_P	80 000	120 000	200 000
$MZDY_P$	20 000	40 000	60 000
R_V	400 000
R_S	300 000
N_C celkem	960 000
N_C na kus	

Procento režie IVb: Vypočtete hodnotu N_C na jeden kus produkce pro zadání podle tabulky. Přiřazení rozvrhových základů k režímům je následující: MAT_P pro R_V a $MZDY_P$ pro R_S .

	Výrobek V_1	Výrobek V_2	Σ
Kusů	2	2	
MAT_P	80 000	120 000	200 000
$MZDY_P$	20 000	40 000	60 000
R_V	400 000
R_S	300 000
N_C celkem	960 000
N_C na kus	